

Hlavným cieľom projektu je podpora ochrany biodiverzity a prírodných prvkov v urbanizovaných oblastiach. Špecifické ciele projektu, ktoré sa budú realizovať pomocou uvedených aktivít, sú:

- podpora a motivácia mestských samospráv k ochrane prírody a biodiverzity cez súťaž *Hlavné mesto biodiverzity*. Táto súťaž sa bude paralelne uskutočňovať na Slovensku, v Nemecku, Poľsku, Maďarsku, Španielsku a bude slúžiť ako podklad pre budúce vyhlásovanie tzv. Európskeho hlavného mesta biodiverzity;
- zvýšenie kapacít mestských samospráv v danej oblasti cez sériu školení a vydaní materiálov a webovej stránky Capital of biodiversity, ktorá sa bude tejto problematike venovať;
- spoločný monitoring stavu biodiverzity pomocou sady indikátorov a porovnanie tohto stavu v slovenských mestách navzájom a v ostatných mestách v krajinách zapojených do medzinárodného projektu (Nemecko, Poľsko, Maďarsko, Španielsko).

Plánované výstupy projektu:

- vyhlásenie národnej súťaže *Hlavné mesto biodiverzity*. Víťazi národných súťaží (zo Slovenska, Nemecka, Poľska, Maďarska a Španielska) postúpia do európskeho kola;

- workshopy a vydanie materiálov o ochrane biodiverzity v urbánnom prostredí;
- webová stránka v slovenskom jazyku o ochrane biodiverzity v mestských územiach;
- spracovanie „best practices“ s pozitívnymi príkladmi zo Slovenska;
- vypracovanie spoločného monitoringu stavu biodiverzity s pomocou sady indikátorov a porovnanie tohto stavu v slovenských mestách navzájom a v mestách krajín zapojených do medzinárodného projektu. Táto úloha bude realizovaná pod odborným vedením partnera projektu IUCN.

3. Projekt Adaptácia mestského prostredia, zelene a vodných prvkov s ohľadom na klimatické zmeny (GRABS), www.grabs-eu.org

Príprava na negatívne dôsledky klimatických zmien v mestách sa ukazuje ako nevyhnutná nielen pre nás, ale hlavne pre ďalšie generácie. Projekt uspel v značne konkurenčnom výberovom procese, ako jeden z 35 odmenených projektov spomedzi 500 žiadateľov na financovanie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, programu INTERREG IVC. Projekt začal vznikáť v roku 2007 z iniciatívy britskej Asociácie mestského a vidieckeho plánovania (Town and Country Planning Association), organizácie, ktorá predstavila iniciatívu britským miestnym a regionálnym

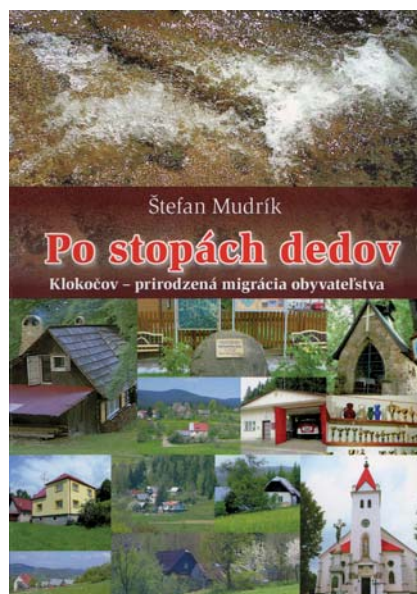
zastupiteľstvám a zároveň do projektu je zapojené široké spektrum organizácií z Grécka, Litvy, Rakúska, Talianska, Švédska, Slovenska a tiež z anglického Southamptonu a Manchesteru, spolu 14 partnerov z 8 členských krajín EÚ, s rozličnými skúsenosťami v danej oblasti a rozličnou úrovňou strategického plánovania. Projekt by mal umožniť veľmi žiaducu výmenu skúseností a vedomostí, ako aj transfer najlepších postupov pri adaptačnej stratégii medzi miestnymi a regionálnymi aktérmi. Prírodné prvky v urbánnom prostredí – antropogénna vegetácia (parky, záhrady, zelené strechy, stromoradia, sídlisková zeleň a pod.), prirodzená vegetácia (lesné a lúčne spoločenstvá pod.), vodné prvky zohrávajú veľmi významnú úlohu pri tvorbe kvalitného prostredia aj s ohľadom na klimatické vývojové scenáre v budúcnosti.

Príprava miest na dôsledky zmeny klímy prostredníctvom vypracovania modelového adaptačného plánu a vytvorenie on-line nástroja na vyhodnotenie rizík a zraniteľnosti mestského územia v súvislosti s negatívnymi vplyvmi klimatických zmien bude patriť k hlavným výstupom projektu.

Zuzana Hudeková, REC Slovensko, rec@changenet.sk,
www.rec.sk, www.zelen.sk

Foto: archív REC

Po stopách dedov v Klokočove a jeho okolí

Blížil sa koniec zimy, keď celým Slovenskom preletela správa o enormnej nádielke snehu v kysuckej obci Klokočov. Mnohí sa pýtali: Kde to je? Iní sa pozreli do veľkého Turistického atlasu Slovenska a nemuseli v ňom ani veľa listovať, lebo vyniká v strede hneď prvej mapy na jeho prvej strane. Snehu pribúdalo a Klokočov sa postupne dostával do povedomia všetkých Slovákov. Jeho obetaví obyvatelia so starostom na čele zvädzali boj s prírodným živlom. Neraz sa objavili dokonca s úsmevom na televíznych obrazovkách. Nežiadali o pomoc, snažili sa zvládnuť bielu pohromu podľa vzoru ich dedov a pradedov. Odvážne a statočne, ako to bolo oddávna na Kysuciach zvykom. Práve v čase tejto kalamity sa mi dostala do rúk kniha *Po stopách dedov: Klokočov – prirodzená migrácia obyvateľstva*, ktorej autor Štefan Mudrik so širokou znalosťou tohto regiónu oboznamuje jej čitateľov

o jeho ľuďoch a ich environmente v historickom kontexte. Dozvedáme sa z nej, že názov Klokočov (Klokocsov) sa po prvýkrát objavuje v katastrálnych pozemkových knihách z roku 1856 – 1872, pričom bol odvodený buď od „klokoča“ – šumenia/klokotania vody, alebo od rastliny – klokoča perovitého (*Staphylea pinnata*), ktorý tu rastie na skalách a v lesoch. Získavame z nej zaujímavé informácie o príľahlých osadách – Rybárie, Kornica, Vrch Predmier, Hlavice, Hrubý Buk, Podjavorová a Riečky; o ich usadlostiach pomenovaných podľa rodín, ktoré ich založili a v mnohých prípadoch obývali dodnes. Skutočne vytvárajú obraz o historických štruktúrach tejto prekrásnej horskej krajiny, o jej historickom vývoji a zmenách, ktorými prechádza. Migrácia ľudí (podľa autora aj ich priezviská) sa tu premietla aj do geografického názvoslovia „jednotlivých plácov“, v publikácii bohaty obrazovo zdokumentovaných. Popis všetkých usadlostí a ich osadníkov možno považovať za pozoruhodný kultúrny prínos autora, ktorý vychádza z dlhoročného skúmania a poznania svojho domova – genia loci tohto miesta a kraja. Svoj vzťah k nemu hneď úvodom vyjadril slovami: „*Klokočov so svojou prírodou je pre mňa tým najkrajším Božím chrámom, najkrajšou pamiatkou. Obec je síce tvorená spoločenstvom ľudí, no v tomto prípade je tak úzko spätá s prírodou, že cudzí návštevník ostáva v úžase stáť.*“ Túto pravdu si môže každý overiť na vlastné oči, keď cez Klokočov vstúpi do CHKO Kysuce a navštívi ich kopanice, aspoň niektoré pláce, voňavé lesné porasty preniknuté snežnými lúčmi alebo zahalené oparom, tienisté doliny s riavami, bralá a unikátne Klokočovské skalné gule. Pri uvítaní knižky do života za účasti vedúceho úradu Ministerstva životného prostredia SR Ing. Štefana Mazureka, generálnej riaditeľky sekcie legislatívy a starostlivosti o životné

prostredie JUDr. Natálie Liškayovej a generálneho riaditeľa sekcie kvality životného prostredia Ing. Pavla Tehlára boli spomenuté všetky uvedené hodnoty tohto kraja, ktoré si zaslúžia pozornosť aj čitateľa Enviromagazínu. Len na jednu vec sa pri tomto symbolickom akte trochu zabudlo – v rámci prínosu, uznania tvorivosti a prezentácie Klokočova, priznať autorovi za priezvisko prímenie Klokočovský. Ak si prečítate jeho knižku, určite uznáte, že si toto čestné pomenovanie zaslúži.

(lk)

Foto: Ing. Štefan Mudrik

Klokočovské skalné gule

Uvítanie knižky *Po stopách dedov* do života

